

15.02.2024

POL-2024-22878

Hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

HE 107/2023 vp

Poliisihallituksen lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi rikostorjunnasta Tullissa annetun 3 luvun muuttamisesta

Asia

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Poliisihallitukselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 3 luvun muuttamisesta (HE 107/2023 vp).

Esityksessä ehdotetut muutokset koskevat eräitä salaisia tiedonhankintakeinoja ja niiden käytön edellytyksiä. Tullin rikostorjuntalain 3 lukuun ehdotetaan tehtäväksi soveltuvin osin vastaavat muutokset kuin pakkokeinolain 10 lukuun, poliisilain 5 lukuun (HE 275/2022 vp) ja rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 3 lukuun (HE 7/2023 vp) on tehty.

Lausunto

Poliisihallitus pitää tärkeänä, että kaikkien esitutkintaviranomaisten salaisiin tiedonhankintakeinoihin ja salaisiin pakkokeinoihin liittyvä lainsäädäntö on mahdollisimman yhdenmukaista.

PTR-viranomaiset (Poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos) tekevät tiivistä yhteistyötä rikostorjunnassa ja tähän yhteistyöhön kuuluu myös paljon salaisiin tiedonhankintakeinoihin liittyvää yhteistyötä ja -toimintaa.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi Tullin rikostorjuntalakiin Tullille oikeus peitellyn tiedonhankintaan tietoverkossa. Poliisihallitus yhtyy Keskusrikospoliisin lausunnossa esitettyihin perusteluihin näkemyksiin tässä asiassa. Poliisin ja Tullin toimivaltuudet, eivät saa olla tässä asiassa ristiriitaisia ja laajennettaessa Tullin toimivaltuuksia tietoverkossa tehtävän peitellyn tiedonhankinnan osalta, tulee koulutuksen avulla varmistaa, että toimivaltuutta käyttävät tullimiehet on riittävästi perehdytetty tietoverkossa tehtävän peitellyn tiedonhankinnan ja peitetöiminnan eroavaisuuksista.

Salaisia tiedonhankinta- ja pakkokeinoja käytävillä esitutkintaviranomaisilla tulee olla yhteinen näkemys tietoverkossa toteutettavan peitellyn tiedonhankinnan rajoista suhteessa yksinomaan tietoverkossa toteutettavaan peitetöimintaan ja peitetöimintaan. Poliisi vastaa valtakunnallisesti salaisten pakkokeinojen ja tiedonhankintakeinojen koulutuksista.

Poliisihallitus toteaa, että Valtioneuvoston asetuksen esitutkinnasta, pakko-keinoista ja salaisesta tiedonhankinnan (13.2.2014/122) 3 luvun 21§:n mukaisesti Poliisihallitus on asettanut esitutkintaviranomaisista ja Suojelupoliisin edustajasta koostuvan salaisen tiedonhankinnan seuranta ryhmän, jonka tehtävä on muun muassa toiminnan, yhteistyön ja koulutuksen seuranta.

Poliisihallitus korostaa, että poliisilla on rikostorjunnan yleisviranomaisena tarve saada riittävän ajoissa ja toiminnan käynnistymistä harkittaessa tietoonsa muilla esitutkintaviranomaisilla vireillä olevat toimet vakavien rikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tiedot salaisten tiedonhakintakeinojen ja salaisten pakkokeinojen käyttämisestä esitutkintaviranomaisten päällekkäisen toiminnan estämiseksi ja tilannekuvan muodostamiseksi.

Rajavartiolaitoksen osalta tämä ilmoitusvelvollisuus, on säädetty rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 7§:ssä. Tullin osalta tämä ilmoitusvelvollisuus on säädetty rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 2 luvun 2§:ssä. Säännökset poikkeavat sisällöllisesti toisistaan.

Poliisihallitus pitää tärkeänä, että muiden esitutkintaviranomaisten sille tekemistä ilmoituksista on säädetty samalla tavalla ja tarkkuudella esitutkintaviranomaisesta riippumatta. Poliisihallitus esittää tämän asian huomioimista Tullin rikostorjuntalain 3 lukua säädettäessä.

Poliisihallitus kannattaa hallituksen esitykseen HE 107/2023 vp sisältyvää lakiehdotusta.

Poliisitarkastaja

Tuomas Pöyhönen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 15.02.2024 klo 15:17. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.